

VAN EEN BRAND OP ZEE EN EEN DRIJVEN-DE BRANDKAST.

„Op de Zuiderzee, ter hoogte van Urk, is gistermiddag omstreeks drie uur een stoombootje, aan boord waarvan zich evenwel niemand bevond, in brand geraakt, omgeslagen, en gezonken. Een stalen brandkast van groote afmetingen, welke op het dek stond, bleef wonderlijk genoeg, na het zinken van het vaartuig op het water drijven.”

Zoo zou een der waarheid getrouw nieuwsbericht er kunnen uitzien. Het zou evenwel niet volledig zijn. Want er diende bij te worden vermeld, dat deze geheele „zeeramp” afgesproken werk was, slechts dienende als proefneming met een drijvende scheepsbrandkast.

De N. V. Maatschappij tot Demonstratie van Van Blaaderen's drijvende Scheepsbrandkast (directeuren de heeren C. van Blaaderen en A. W. Boele van Hensbroek), had een honderdvijftigtal genoodigden in de gelegenheid gesteld, aan boord van de raderboot „Friesland” van de lijn Enkhuizen—Stavoren, welke boot Zaterdagmorgen half 11 van Amsterdam vertrok, de proefneming bij te wonen. Onder die genoodigden bevonden zich eenige postautoriteiten, nl. de heeren F. H. de Meester, hoofdinspecteur der posten, J. A. van de Velde, inspecteur van posten en telegraphie in algemeenen dienst, en C. F. D. Nagel, commies der posten. Dan waren aan boord vertegenwoordigers van de N. V. Fabriek van Stoom- en andere werktuigen voorheen Hk. Jönker en Zoon, waar de brandkast vervaardigd werd, en van het verzekeringswezen. Na een heerlijk zeptochtje, nog opgevroulijkt door muziek aan boord, kwam tegen half drie, nabij Urk, het ten ondergang gedoemde „schip” in zicht. Een zolderschuit was met lappen zelfdoek bekleed en van twee masten, een geschilderdën schoorsteen en een vorschansing, alles van hout, voorzien. De schoorsteen rustte op de brandkast, een groot metalen gevaarte van wel vijf meter lengte. Het was een inderdaad goed geslaagde nabootsing van een stoomboot. Het vaartuig lag met kettingen aan vier drijvers gemeerd... om het na afloop der proefneming te kunnen doen ophalen met den in de nabijheid liggenden bok. De bemanning van een sleepboot lag met een vlot nabij het „stoombootje”. Een fluitsein van de „Friesland” en plots laalden de vlammen op van het vaartuigje en een dikke zwarte rookwolk streek over de in de zon glinsterende oppervlakte van de Zuiderzee. Nu ging het weldra aan twee kanten branden en het knetteren der vlammen was duidelijk op de „Friesland” hoorbaar, waar de genoodigden met groote aandacht het schouwspel volgden. Meer dan een half uur bleef de scheepsbrand woeden; de schoorsteen, de masten gingen overboord. De uitvinder der brandkast, de heer Van Blaaderen, had intusschen last gegeven de stoppen uit het vaartuig te halen om het te doen zinken, de mannen van de sleepboot, doofden de vlammen met emmers water, en langzaam, heel langzaam, ging het scheepje zinken... Daar kantelde het plotseling en verdween in de diepte.

De brandkast echter bleef drijven!

Fanfares klonken aan boord van de „Friesland”. Aan het voornaamste doel was beantwoord, want de „drijvende scheepsbrandkast” dreef. In zeker opzicht overtrof deze proef nog de verwachtingen. Want de kast rustte op de zolderschuit in een ijeren stoel, een toestel van zes ton, naar wij hoorden. Dit toestel had met die zolderschuit in de golven moeten verdwijnen, nadat de kast zich eruit had losgemaakt. Dat geschiedde eveneens niet. De „stoel” bleef aan de kast vastzitten en nu dreeven ze beide, aan elkaar gehecht, rond. De kast bleef dus ook, ondanks dien niet-bedoelden enormen ballast drijven.

In verband met dit incident buiten het programma om, seinde de kast niet automatisch met een vlaggetje, en gaf zij geen hoorn- of vuurpijsignalen. Dit zou geschied zijn, verzekerde men ons, als de stoel zijn plicht had gedaan, de kast had losgelaten en met de schuit was gezonken.

In werkelijkheid stelt men zich voor, dat de kast door metalen armen, onder elektrische spanning, aan dek van een schip wordt vastgehouden en dat die spanning wordt opgeheven, als er water komt in de machinekamer.

De uitvinder schreef het niet loslaten van de brandkast toe aan den invloed der hitte op het metaal van de armen, die de kast vasthielden. Maar zijn hoofd-doel, verzekerde hij, was bereikt; de kast dreef.

Een zelfschuitje van Urk was uit nieuwsgierigheid

op het vreemde geval afgekomen. Ook een motorjacht tufte belangstellend in de nabijheid; eenige zeiljachten, met dit doel uit Amsterdam gevaren, konden niet intijds op de „plaats des onheils” aanwezig zijn.

Tegen acht uur was de „Friesland” met haar genoodigden aan de De Ruyterkade terug. Maandag zal moeten blijken of de boeken, die men in de brandkast had geborgen, de vuurproef hebben doorstaan.

Hdbld.